

дическият сборник от втората половина на XIV в. (№ 155).

Каталогът завършва с неизбежните указатели на названията на ръкописите, хронологията им, разпределението им по фондове, имената на лицата в приписките, на цитираните слависти и на селищата. Тук обаче отсъствуват най-необходимите индекси на имената на авторите и заглавията на техните съчинения (в описите на ръкописите във

Вологодския музей има дори индекси на началните изречения). Липсват и факсимилета от ръкописите. Въпреки тези минуси новият каталог на ЦГАДА разкрива твърде задоволително ръкописното богатство на този архив, част от което още не е проучена и публикувана. Неговата поява може само да се приветствува.

Павел Стефанов

ИЗКУСТВОТО НА ИНТЕРВЮИСТА

(BERNARD PIVOT: „Ecrire, lire et en parler...“, ed. „Robert Laffont“, Paris, 1987, p. 564.

CAMILO JOSE CELA: „Conversaciones españolas“, ed. „Plasa y Janes“, Barcelona, 1987, p. 320.)

Това изкуство се развива все повече в редица страни, то навлезе и у нас по страниците на вестниците и списанията. Писателят и журналистът слезе непосредствено до живото слово, за да го приеме непосредствено и читателят със силата на идеите и художествените качества на интервюта. Това особено важи за хората, които боравят с живото слово, за да може да го възприеме побързо не само читателят, но и зрителят по телевизията, слушателят по радиото, за да се вдъхновяват от редица важни моменти от творческото развитие на хората на изкуството. Интервюто е особено силно, когато се прави не само със задаване на въпроси и отговорите следват след време, а когато интервюистът непосредствено беседа с интервюирания, двамата стоят лице срещу лице, за да протича техният непосредствен разговор, при който често се казват неподозирани неща, пълни с явна и кондензирана мисъл.

Искам да се спра на два значителни сборника в това отношение, в които блисти голямото изкуство на интервюиста, особено когато това се отнася за значителни писателски личности, или личности от всяко друго изкуство. Книгите са за двама майстори в тази област: видния френски интервюист и литературен критик Бернар Пиво и не по-малко известния испански писател и есеист Камило Хосе Села, преведан и у нас, лауреат на Нобелова награда за литература за 1989 г. Бернар Пиво е автор на големия сборник „Да пишеш, да четеш и да слушаш...“, пуснат неотдавна от издателство „Робер Лафон“ в Париж, съдържащ 564 големи страници, с подзаглавие „Десет години световна литература в 55 интервюта“. Другата книга е „Испански разговори“ от Камило Хосе Села, пусната неотдавна от издателство „Пласа и Ханес“ в Барселона, в обем 320 страници, в които са представени 40 испански творци от XX в., със сполучливо подобрени портрети за тях. В повечето случаи това са творци от цвета на френската, испанската и световната литература. Начинът на действие и подстъпът на двамата автори за постигането на добрите и изцяло написани интервюта е съвсем различен.

Трябва да кажа, че Бернар Пиво е един от най-големите интервюисти във Франция. Много от неговите интервюта биват излъчвани по френската телевизия, а някои от тях се отпечатват в известното френско литературно списание „Лир“, на което той е директор. Така че, не е случайно изли-

зането на неговия голям сборник с хубаво оформление. Книгата започва с неговия непринудено написан предговор, въвеждащ читателя в същността на материала, в който обяснява причината за любопитните въпроси и отговори, свързването със сърцевината на творчеството на интервюирания автор, и защо силата на авторското творчество в такива случаи особено привлича. В такава насока са представени редица френски бележити писатели като Ерве Базен, Даниел Буланже, Мишел Бютор, Маргьорит Дюрас, Патрик Модяно, Натали Сарот, Мишел Турние и др., дори и Франсоа Митран, сегашният президент на Френската република, който у нас не е известен като писател, но е оставил вече няколко значителни романа и продължава да пише и сега въпреки президентската си заетост. И неслучайно Пиво подчертава, че „добрите интервюта са непосредствени по същество и преди всичко — непретенциозни“. Това се чувствава и в поместените интервюта с чуждестранни автори като Хайнрих Бюл, Хорхе Луис Борхес, Итало Калвино, Габриел Гарсиа Маркес, Уилям Стайрън, Антъни Бърджис и др. А хората на художественото слово винаги се радват на интервюта с тях.

Ето въпреки свежата панорама на тези интервюта на Бернар Пиво, които са наситени с любопитни въпроси и отговори. Те разкриват в кондензирана форма духовното съдържание и идейните търсения на тези забележителни представители на художественото творчество по света. И затова неговият сборник остава като жив извор за проникване в сърцевината на творчеството, което има трайно значение.

Не по-малко интересни са и литературните интервюта на бележития испански писател Камило Хосе Селá, който се спира на видни негови събратя по перо, интервюирани по различно време, но оставили вече ярък отпечатък на творческите си прозрения. Това са значителни творци като Мануел Мачадо (брат на видния поет Антонио Мачадо), Пио Бароха — този дълбокомислен анализатор на испанската душевност, преведан и у нас, Исак Диас Пардо, наречен „гениален визионер“, Асорин, този словесен ваятел на испанската природа, на испанските градове, както и двамата бележити художници — будните очи на своето испанско време — Хуан Миро и Пабло Пикасо, разпространили художническите си възгледи по света, притежаващи богата художествена палитра. Предста-

вен е и известният художник Салвадор Дали. Но Камило Хосе Села не спира дотук. Той е водил своите разговори с творчески усет и с други бележити испански писатели като Хорхе Пухол, Сара Монтиел, Мануел Фрага, Алфонсо Гера, Андрес Сеговия и др., които са оставили вече значително творчество в съвременната испанска културна и литературна ськровищница. А самият Камило Хосе Села подчертава още в началото на втората част на книгата си, че „това са разговори с тези, които представляват най-високата инстан-

ция на популярността, на знанието, достойнството, майсторството...“.

Ето защо това е пътят на интервюиста Камило Хосе Села, който оживява в непринудени разговори творческите търсения на редица испански писатели и други творци със силата на творческата си интуиция, както е постигнал това и в колоритно написаните си романи и хармоничната си поезия.

Жак Бутев

Хроника

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО СЛУЧАЙ 80-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА Н. ВАПЦАРОВ

На 6 и 7 декември 1989 г. в град Банско се провежда международна научна конференция, посветена на 80-годишнината от рождението на Н. Вапцаров. Израз на уважението към неговото поетично и революционно дело е участието в конференцията на изтъкнати учени литератори не само от България, но и от Съветския съюз, Полша, Чехословакия и ГДР.

Отличителна черта на конференцията, организирана от Института за литература при БАН, е широкият диапазон на разглежданата вапцаровска тематика, съчетан с новия прочит на безсмъртните уроци на героя, поета и човека. Прецизният преглед на научни проблеми, които засягат различни страни от жизнения и поетичния подвиг на Вапцаров, е налице — може би никога досега на подобен научен форум така спонтанно и задълбочено не е представяно кръвното единение на поезия, личност и дело.

Проф. д-р Б. Ничев, директор на Института за литература при БАН, откри конференцията с кратко прочувствено слово за жизнения и творчески път на големия български поет и революционер, като изтъкна мястото на Вапцаров във фалангата на съвременната световна поезия.

В пленарните доклади бе хвърлена допълнителна светлина върху такива важни за съвременната литературоведска наука проблеми, като актуалността на поета Вапцаров (ст. и с. Магдалена Шишкова); Вапцаров и септемврийските поети (Бойка Вапцарова), идеята за прогреса в поезията на Вапцаров (ст. и с. Владимир Климчук), за асכולогията на поета Никола Вапцаров (проф. Тереза Домбек).

Съедновременно в редица доклади на следващите заседания се търсят корените и проявите на канонизацията и рецепцията на Вапцаровата поезия (Ян Кошка), Вапцаров и проблемите на човешката личност (д-р Войцех Галонска), антирасистските мотиви в поезията на Вапцаров (ст. и с.

Сабина Беляева), поезията на Вапцаров в светлината на нашия опит (и. с., к. ф. н. Александър Панов).

Освен това се проследява в други доклади, изнесени на високо професионално ниво, съпричастие на Вапцаров към мотивите „фабрика“ и „машина“ (и. с. Владимир Кшиж), към обществено-роля на лирическия „аз“ в поезията (к. ф. н. Йоланта Суецка), към „прозаизацията“ на поезията (и. с. к. ф. н. Свилен Каролев), към оценката на поета работник или огняроинтелигентна (Йордан Каменов), към художествената функция на повторението в поезията (Дора Колева).

Някои от докладчиците се спират на такива неизследвани досега въпроси, като литературността у Вапцаров (доц. Симеон Янев), затворения човек (ст. и с. Катя Янева), Вапцаровото стихотворение „Посвещение“ — проблеми на жанра (проф. Хр. Дудевски), прозата на Вапцаров (Малгожата Внук), Вапцаров и театъра (ст. и с. Вania Бояджиева), богатство на вдъхновението и произрението (проф. Иван Попиванов).

Друга съществена част от докладите са посветени на разпространението и възприемането на творчеството на Вапцаров в чужбина: Вапцаров и Лорка (проф. Желю Авджиев), Вапцаров и Украйна (ст. и с. Виктория Захаржевская), Вапцаров в ГДР (доц. Дитмар Ендлер), Вапцаров в Югославия (Момчил Йокич), за типологията на пролетарската поезия — Никола Вапцаров и Ахил Мюсе (Мая Панайотова-Детре).

Особен интерес предизвиква документално-фактологическата подплата на докладите, свързани с родното място на Вапцаров — Банско, а именно: Банско и съдебният процес на Вапцаров (к. ф. н. Мария Радонова) и Банско в биографията на Вапцаров (Митка Томова).

Характерният акцент в работата на научната конференция, посветена на Н. Вапцаров, бе поставен от участниците върху разглеждането на редица